

Buikzwammen

Buikzwammen zijn steeltjeszwammen waarbij de sporen afgesloten van de buitenlucht in een inwendig kiemvlies gevormd worden. Dit in tegenstelling tot de 'vlieszwammen', zoals de plaatjeszwammen, die in het vorig nummer besproken werden.

Buikzwammen verspreiden hun sporen niet actief, maar onder invloed van wind, regen en dieren. De groep omvat aardappelbovisten, gesteelde bovisten, bovisten, stuifzwammen, aardsterren, nestzwammen en stinkzwammen. Deze paddenstoelen zijn niet noodzakelijk aan elkaar verwant. De 'buikzwammen' vormen dus geen natuurlijke groep, maar omvatten een aantal groepen paddenstoelen met gemeenschappelijke kenmerken.

De gele aardappelbovist (*Scleroderma citrinum*) is één van onze best gekende paddenstoelen. Hij is bleek geelbruin, grof geschubd en knolvormig. Hij zit met een dik, 'wortelvormig' verlengstuk vast in de grond. Bij rijpheid barst de zwam onregelmatig open aan de top en kunnen de sporen vrijkomen.

Het vruchtlichaam van de gekraagde aardster (*Geastrum triplex*) lijkt op een bloembol. Bij rijpheid barst de bol open in 5 tot 7 brede slippen, die achterover buigen en de sporendrager omhoog duwen. Deze sporendrager bevat een minuscule opening waardoor de sporen door toedoen van druk kunnen vrijkomen. De vruchtlichamen kunnen loskomen van de zwamvlok en drie tot vier jaar ter plekke blijven liggen. De soortnaam 'triplex' verwijst naar die lange, 'driedubbele' levensduur.

Nestzwammetjes lijken op miniatuur vogelnestjes. De 'eitjes', de peridiolen zijn lensvormige zakjes die de sporen bevatten. Dankzij de druk van regendruppels kunnen de 'eitjes' weggeslingerd worden en kunnen de sporen verspreid worden.

De grote stinkzwam (*Phallus impudicus*) heeft een cilindrisch lichaam, dat ontstaat uit een 'ei zonder schaal', het zogenaamde duivelsei. De steel van de paddenstoel is wit, recht en hol. Bovenaan de steel zit een hoedje in de vorm van een vingerhoed. Bovenop het hoedje zit een groenige, slijmerige massa die een verschrikkelijke aasgeur verspreidt. Vliegen komen erop af en eten de slijmerige massa op die de sporen bevat. Via het darmstelsel van de vliegen worden de sporen verspreid.

De parelstuifzwam (*Lycoperdon perlatum*) is een peervormige, witte stuifzwam die bedekt is met parelachtige schubben, die later afvallen. Bij rijpheid ontstaat er een kleine opening aan de top van de paddenstoel.

Koen Maes

Werkgroepen

Kijk puit! Help de weg mee vrijmaken voor padden

Het is zeer stil geworden op het amfibieënfront nu het rustseizoen is ingezet. Toch staken wij al de winterkoppen bijeen om het opvolgen van de voorjaars trek voor te bereiden. Wij? De paddentrekkers van dienst waren NP Mandelstreek en De Buizerd, het stadslandschap 't West-Vlaamse Hart en verantwoordelijken van milieudiensten uit ons werkingsgebied. Ook de plaatselijke afdeling van de JNM springt mee in de bres. De afspraken gaan zowel over de ondersteuning van de overzetacties met het plaatsen van netten in de meest kwetsbare trekzones als meer publieksgerichte infomomenten. Dat de overzetacties vruchten afwerpen bewijzen de cijfers van vorige jaren, waar in de goed bewaakte zones nog nauwelijks verkeersslachtoffers geteld werden.

Wie in Roeselare al actief deelnam of voor het eerst mee wil werken aan de voorjaarsacties is zeker welkom op de contactvergadering die plaatsvindt op **woensdag 11 januari** om 19u30 in het stadhuis. Alle praktische info wordt er meegedeeld en ook het verloop van de controles en tellingen. Tegelijk willen we er een beurtrol af-

spreken waardoor de inspectierondes beperkt blijven tot wekelijks één keer tijdens het voortplantingsseizoen. Bij gunstig trekweer gaat het over maximaal 4 telbeurten. Op de tellingen ben je minstens met twee, ook kinderen kunnen bijspringen. We voorzien, zeker na het succes in 2011, opnieuw een publieksactiviteit voor jong én oud op **woensdag 21 maart 2012** in de buurt van de **Regenbeek** (Rumbeke). Oud en jong kunnen in een lokaal in de buurt de verschillende soorten padden, kikkers en salamanders van dichtbij levend bezig zien. Daar geven we ook een kort beeldoverzicht over de levenswijze van die geheimzinnige soorten, waarna we met de ganse groep langs een veilig traject gaan controleren tot bij de voortplantingsvijvers. Achteraf bieden we iedereen nog een drankje aan om ons op te warmen. In het volgend nummer worden het exacte uur en plaats nog meegedeeld, wat je ook op de website zal vinden.

Tenslotte nodigen we alle vrijwilligers-medewerkers uit op een boeiend afsluimoment in de namiddag op 21 april, wellicht bij de vijver van het jonge Ter Kerst.

Meer nieuws hierover later.

Met de werkgroep willen we graag biotopen herstellen of aanleggen waar de amfibieënsoorten een veilige plek vinden. Hiertoe hoort ook het ruimen en aanleggen van poelen. We zijn benieuwd naar jullie suggesties.

Info: cjamar@roeselare.be
voorzitter@natuurpuntmandelstreek.be

Tot puits!

